

عنوان مقاله:

ناصر خسرو موسیقی فرهنگی ایران

محل انتشار:

سومین همایش ملی زبان، ادبیات و بازشناسی مشاهیر و مفاخر (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 36

نویسندگان:

مجید کیانی - استاد گروه موسیقی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران

نصراله امامی - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید چمران اهواز

بابک کاویانی سورکی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، حافظ ردیف میرزا عبدالله و ردیف عبدالله دوامی

خلاصه مقاله:

موسیقی یکی از مباحث موردتوجه ناصر خسرو قبادیانی است. مقایسه زبان و موسیقی، عروض و ایقاع، تلفیق شعر و موسیقی، نقد جریان موسیقی عصر غزنوی و سلجوقی و نیز تحلیل نظام شنوایی و فرایندادراک موسیقی برخی از مباحث مرتبط با دانش موسیقی در آثار اوست. همچنین بخشی از صور خیال اشعار ناصر خسرو، بر دانش موسیقی استوار است. در این پژوهش، آثار ناصر خسرو، شامل جامع الحکمتین، زادالمسافرین، خوان الاخوان، سفرنامه و دیوان وی با رویکرد موسیقی شناسی مورد مطالعه قرار گرفت. گزاره های موسیقایی استخراج شده در سه ضلع تشکیل دهنده یک جریان موسیقی فرهنگی، یعنی موسیقی دان، موسیقی و شنونده تحلیل شد. در مورد نظام موسیقی، گزاره ها و کاربرد دقیق واژگان موسیقی نشان، از آگاهی عمیق ناصر خسرو در این باره است. در بخش مربوط به موسیقیدان، ناصر خسرو به نقد مطربان عصر خویش پرداخته و آنان را افرادی سطحی نگر و فاقد قوه تمیز دانسته که از موسیقی جدی و هنری بی بهره اند. ناصر خسرو در بخش مربوط به شنونده از سویی به نقد رفتارهای مخاطبان ساده پندار و از سوی دیگر، به تشریح نظام شنوایی و مراتب ادراک موسیقی در جهت تعالی تفکر مخاطبان پرداخته است. به طور کلی میتوان گفت که جریان غالب موسیقی در عصر ناصر خسرو موسیقی مطربی عامه پسند است که موسیقی جدی و هنری را به شدت به حاشیه رانده است. ناصر خسرو برخلاف شاعران مداح عصرشهر، سه ضلع موسیقی را به طور چشمگیری می شناخته و میتوان گفت: او بزرگترین مدافع جریان موسیقی جدی و هنری عصر خویش است.

کلمات کلیدی:

ناصر خسرو، موسیقی، موسیقیدان، شنونده، مطرب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/894833>

